

SENY

REVISTA QUINZENAL NACIONALISTA

SUMARI

Les eleccions de Senadors a Girona.—Parlament de D. Joan Casanova en el sopar commemoratiu, de la victòria de les eleccions senatorials.—Don Eduard de Hinojosa.—Seminari de Filosofia & Psicologia. — Notes Politiques.— Publicacions.— Curs de M. León de Paeuw.—Notes ciutadanes.

Donada de l'...

Nº 92 73.

ANY I NÚM. II,

OLOT, 15 DE JUNY DE 1919

Joan Casanova

SERVEI DE PUBLICACIONS DE «SENY»

Publicacions periòdiques recomenables

La Veu de Catalunya, diari. Subscripció trimestral, 6 ptes.

D'ací d'allà, Magazine mensual. Subscripció anual, 14 ptes.

Economia i Finances, revista quincenal. Subscripció anual, 9 ptes.

Agricultura, revista quincenal. Subscripció anual, 9 ptes.

Gaseta Catalana d'art dramàtic, revista mensual. Subscripció trimestral, 1'50 ptes.

Catalunya marítima, revista desenal. Subscripció anual, 10 pessetes.

La Revista, quaderns de publicació quinzenal. Subscripció trimestral, 2'50 ptes.

Quaderns d'Estudi, revista mensual de octubre a juny, o siguin 9 números a l'any. Subscripció anual, 8 ptes.

Biblioteca literaria de la «Editorial Catalana S. A.»

Preu, 2 ptes. volum, Subscripció anual (un volum mensual), 22 ptes.

Virgili: Eneida, traducció de Moesèn Lloreg Ribera (dos volums).

Dickens: Una cançó nadalenca, Traducció de Josep Carner.

Mark Twain: L'elefant blanc, robat, traducció de Josep Carner.

Andersen: Contes, traduïts per J. d'Albaflor, il·lustracions de Torné Esquiús.

Mark Twain: Les aventures de Tom Sawyer, traducció de Josep Carner.

Edgar A Poe: Els assassinats del carrer Morgue, traducció de Carles Riba.

Shakespeare: Coriolà, traducció de Magí Morera i Galícia.

Goethe: Herman i Dorotea, traducció de J. Leonart.

Carles Soldevila: L'abrandament, novel·la.

George Elliot: Silas Marner, traducció de Josep Carner.

Erckmann Chatrián: L'amic Fritz, traducció de Joan Sitjar

Molière: El burgès gentilhome, traducció de Josep Carner

SEN Y

REVISTA QUINZENAL NACIONALISTA

ANY I. NÚM. II.

OLOI, 15 DE JUNY DE 1919

LES ELECCIONS DE SENADORS A GIRONA

La confabulació de la «Liga Patriótica Española» i de la «Unión Monárquica Nacional», integrada per una estranya barreja de tots els enemics de Catalunya, de tots els fracassats personalment, i emparada per la inconsciència d'alguns; la confabulació de la «Liga Patriótica Española» i de la «Unión Monárquica Nacional», s'ha vist derrotada en les eleccions últimes de Senadors a Girona.

Aquest fet solament ja palesaria com fou d'efímera i d'aparent la victòria del diputat centralista en el districte olotí, obtinguda deu dies abans.

Entre els candidats vençuts hi veiem don Pere Llosas i Badia. L'il·lustre ex-jaumí, avans predicador de regionalisme, menat per la seva versatilitat i la seva feblesa, ha baixat graó rera graó del seu prestigi, arribant fins a fer-se instrument de la oligarquia central, contra Catalunya.

Això l'ha portat de derrota en derrota, i lo que és pitjor de ridícol en ridícol.

Però deixem apart aquestes minúcies. Una nova derrota d'un senyor que dona proves cada dia que es mostra en públic de la seva inutilitat, i fins una derrota de la «Liga Patriótica Española» en la província de Girona, fóra poca cosa. És més significatiu el fet que la derrota dels pobres traidors hagi estat en tot Catalunya.

Catalunya ja sap qui són aquests traidors que per innoblesa serví

malparlen de les coses més propies de la nació: del llenguatge nostre, de les institucions nostrades, del incipient govern de Catalunya, de les aspiracions més sagrades dels catalans.

A nosaltres, que tenim la sort d'amar Catalunya i que en prenem la defensa contra la incomprensió de la vanitat provinciana, a nosaltres ens toca la labor dura de fer-nos dignes de l'ideal que hem difós en aquest nostre país.

No és una victòria ni una derrota electoral allò que més ens importa. La nostra victòria té unes arrels més pregones. La nostra victòria definitiva ja la tenim guanyada quan posem fe en la victòria de la raó, quan creiem que aquells que tenen raó han de vèncer en definitiva, quan mirem com a cosa a assolir només el tenir cada dia més raó. Petits episodis de la lluita que no ens siguin favorables, ens són útils per tornar més dreturera la línia del nostre voler envers la justa, única causa nostra, la causa de Catalunya. Petits episodis que ens siguin favorables, ens són útils per envigorir la fe d'aquells que, més febles, sentirien tal vegada la fatiga.

A l'acabament d'una lluita, tots aquells fets episòdics que foren contraris al vencedor, perden tota significació que no sigui la significació de la inutilitat; en canvi tots aquells fets episòdics que serviren al vencedor, prenen la significació mateixa de la seva victòria. I la victòria serà en definitiva per Catalunya. D'aquesta victòria última ha de pendre i només podria pendre sentit, la victòria epissòdica de les últimes eleccions per senadors a Girona.

PARLAMENT DE D. JOAN CASANOVA EN EL SOPAR COMMEMORATIU, DE LA VICTORIA DE LES ELECCIONS SENATORIALS

Sigui amb nosaltres ara Fontfreda invocador de Joubert: «Que el fi de la disputa no sigui la victòria, sino la millora.

Vetaquí una millora plaentíssima que hem assolit. Girona s'ha vindicat. S'ha restablert en les eleccions de senadors la dignitat d'un poble, que se l'havia vilment venguda en les eleccions de diputats. Vetaquí una plaentíssima millora. Per ella ens alegrem. Per ella bevem.

Nosaltres tenim els motius més profunds de joia. Nosaltres, qui en la formació dels nostres motius d'actuació estem atents al aspecte universal i etern, al pur aspecte idealista de l'activitat. Els nostres moviments no son reaccions enfront dels moviments que ens rodegen, sinó manaments de la nostra arbitrarietat constructiva; exterioritzacions d'una força molt pura que rau en l'intimitat i en la totalitat del nostre ésser. No ha sigut ni serà mai motor de les nostres accions l'afany d'enderrocament d'un company, ni les enveges ni les indignacions per la glòria o la indignitat de l'enemic. Constatem que aqueix és, sovint, el motor de les accions dels altres. Però, nosaltres hem fet una bella limitació del nostre ideal per tal de fer-ne més plàstica la presència.

Nosaltres, per qui cap dels elements integradors de la vida humana en sos aspectes individual, social i polític no és exclòs dels nostres afectes i de les nostres atencions, ens congreguem al voltant d'un símbol fet del marbre més dur, que resisteix tota acció del temps, malgrat que les dunes mòbils de la platja l'hagin momentàniament colgat. Nosaltres l'hem trobat el nostre símbol cobert de la sorra de la humana inconsistència i ara l'anem desenterrant febrósament i inquieta. Ja res no'n aturarà de tornar-lo totalment a la llum. Vetaquí els flancs lluminosos i adorables de la nostra deesa. Les mans nostres son turmentades de l'amor en la feina de la invenció i el pit panteja perquè és dura la tasca, el cor exigent friça de llarga que la troba i una ansia immensa fon les nostres energies en un esforç sempre suprem i a cada moment més poderós.

Passaràn els vents i les dunes correràn al voltant nostre, pero ja la bellesa del nostre símbol tornarà a exultar en el terrer ferm de la nostra concepció idealista de la vida.

I, vetaquí, el nostre símbol: Catalunya!

Per això l'escola de la Lliga és la característica del nostre temps a Catalunya. Perque totes les forces que actuen al voltant de la Lliga son: o explosions del més negre individualisme, amparant-se en el col·lectivisme o reaccions del moviment de la Lliga, necessaries cabalment a l'obra de la Lliga. Punts d'apoiament. Agotat el contingut polític dels partits que ens combaten no hem de veure en la llur existència més que un acompliment de les lleis de natura, perque els seus homes no tenen arbitrarietat, no tenen impulsos interns sinó que estan supeditats a la fatalitat, actüen per sol·licitacions del mon exterior, son reaccions. I ales-

hores no els tindrem ni odi ni temença. Sabrem que son irresponsables. Els passarem per alt:

«Si fas, diu Aukus-Gekus, si fas una obra bona o generosa amb sacrifici, el sacrifici passa i la bondat queda. Si fas una obra mala o vil amb plaer, el plaer passa i queda la maldat». Nosaltres ho sabem que fem l'obra bona. Els altres també deuen saber-ho. Sabem que les generacions van deixant a la posteritat en herència les seves bondats i les seves maldats. Nosaltres estem segurs de la bondat de la nostra obra i atès com Jahvé reposa en veient que la seva obra era bona i s'en alegra, nosaltres qui en som fidels i pal·lids continuadors ens alegrem també i bevem.

DON EDUARD DE HINOJOSA

El dia 22 de maig moria a Madrid don Eduard de Hinojosa. Els seus treballs d'història jurídica són nombrosos; en 1880 començà a publicar la «Historia del derecho romano»; en 1887 una «Historia general del derecho español», que arriba només a l'època visigòtica; també inacabat publicà un estudi sobre la invasió i dominació germàniques a la Península ibèrica; insistint sobre aquest tema, l'any 1908 llegia al congrés històric internacional de Berlin un treball sobre «L'élément germanique dans le droit espagnol».

Havia també publicat estudis sobre història i dret de Catalunya: «La réception du Droit romain en Catalogne» i «El régimen señorial y la cuestión agraria en Cataluña durante la edad media» (1905). Aquest estudi és —comenta el senyor Valls i Taberner— «un tractat complet respecte dels drets i prestacions feudals i de la condició i emancipació de les classes rurals en el nostre país».

SEMINARI DE FILOSOFIA & PSICOLOGIA

Aquest any, en el prospecte dels cursos monogràfics, com han vist els

nostres lectors, hi tenen una part esplèndida els estudis de filosofia. Les sales del Seminari de Filosofia s'han vist enguany vivament agitatedes. Aquest vinent mes l'agitació no minvarà. Actualment, demés de les reunions tingudes pels treballs de Seminari, s'hi donen dos cursos de filosofia. L'un el dona el professor Joan Creixells als alumnes que cursen els Estudis Normals. El professor Creixells havia donat aquest hivern un curs de epistemologia i és ja conegut de molts dels nostres lectors, per les seves notes sobre filòsofs moderns publicades a *Quaderns d'Estudi*. L'altra curs el dona el professor Eugeni d'Ors, sobre Psicologia general i amb ell acaba un curs complet de filosofia.

NOTES POLITIQUES

LA CANDIDATURA NOSTRA.—Com ja saben els nostres amics està constituïda per els prestigiosos noms de nostre actual Diputat Provincial el director d'aquesta revista D. JOSEP M.ª MASRAMON, i el del distingit advocat de Puigcerdà D. RAFEL BORRELL.

El diumenge dia 22 es feu la presentació als socis de la Lliga, a la que hi assistiren valioses representacions foranes.

Tant en el districte de Puigcerdà com en el d'Olot, s'ha rebut amb verader entusiasme la candidatura, promefent una brillant votació.

A les Oficines de la Lliga es treballa activament.

FOLLIA GOVERNAMENTAL.—Quina follia cega la gent que governa, que ja ni veu la realitat més palesa, que amb una inconsciència—que sembla un càstig—provoca una revolució cruent i sobtada? Aquesta gent que governa continua amb tots els vicis de mal govern, causes característiques de totes les vergonyes de l'Estat espanyol; aquests homes que governen abusen del poder, volen ofegar amb la força estúpida el sentir i el pensar, volen espaordir el país amb un despotisme incoherent.

Però aquests polítics del poder despòtic, ells que creuen poder tant, no poden obrir les Corts, no poden resistir la lliure manifestació de la opinió pública! El seu pas pel govern és estèril, no és sinó un graó més ascèndit cap al cim de la revolució imminent.

IMPORTANCIA DE LES ELECCIONS PROVINCIALS.—El triomf d'un nostre candidat en les pleccions de diputats a Cortes, té l'importància

de l'afirmació nacionalista que representa, davant el restant d'Espanya, davant del seu Parlament; és sempre un home més que defensa els nostres interessos ideològics i materials, fent cara a les conxorxes que puguen oposar-se al nostre pensament o als interessos de la nostra producció i del nostre comerç, i afirmant cada vegada més l'importància vital de la causa de Catalunya.

Elegir diputats provincials és quelcom potser més important encara, per la vitalitat mateixa de la causa nacionalista; és per això que els electors de les quatre províncies que integren Catalunya, representada en aquest cas per la Mancomunitat, no devem permetre que elements poc rectes i qual finalitat no siga l'engrandiment de la pàtria s'entrin en aquesta organització d'ont rajen totes les fonts fecondadores de la energia de Catalunya i que deuen convertir-la en un poble moderníssim.

Com a mostra de la incipient potència amb que l'alt organisme català vigoritza el nostre món cultural, és d'actualitat parlar de lo molt oviradora que's fa la tasca de nostre país a l'extranger i de les sol·licitacions que reben els nostres homes per anar al extranger. Actualment D. Eugeni d'Ors és a Portugal cridat per el Ministre d'Instrucció Pública per a donar un curset de filosofia.

El Dr. Pi Sunyer i Cervera son demanats a Amèrica per a que donguin algunes series de conferencies. Tenim a més el sens fi d'obres culturals i benèfiques que d'allí dimanen, tenim els medis d'instrucció de les classes humils sortides de la mateixa casa, tenim una important xarxa de comunicacions en part ja esplanada, que faran que el nostre país agrícola millori com és degut.

Tot això és obra de nacionalistes i de la gent que sent l'esperit català; per aquest motiu cal que els homes que de cada província ens representin dins aquesta gran organització de la Mancomunitat, siguen homes nacionalistes o que sentin ben intensament la necessitat de la revindicació cultural i política de Catalunya.

La candidatura que tenim en front nostre, integrada per un carlí i un maurista de la U. M. N. son ben el revés de la medalla de lo que necessitem. Els carlins ja sabem com han tractat nostra població en matèria cultural i d'instrucció; ells foren els únics, encare que no obertament, que combateren l'implantació d'una biblioteca popular; ells son avui els que estrenyen la mà als elements que feren la més gran ofensa a nostra ciutat

donant inmerescudament el càstic d'assots als seus pacífics ciutadans d'una manera inusitada i descomposta.

Per altre part de maurins a nostra ciutat no n'hi han; el senyor Busquets posat en candidatura per imposició del Govern civil, tindrà l'apoi dels que per una o altra causa es creuen en el cas de traïcionar Catalunya, o els que, sots la presió oficial no tindran la suficient independència per a lliurar-s'en.

PUBLICACIONS

LES LLUNYANIES SUGGESTIVES--Biblioteca València.--EL FARSANT I L'ENAMORADA per Ernest M. Ferrando.

Ja a «Vida Olotina», don Manel Galàn havia parlat de l'obra literària inèdita d'Ernest M. Ferrando. Avui ja no és inèdita. Dos llibres seus en poc espai de temps han sortit: un aplec de narracions i una novel·la. L'aparició del primer fou comentada en un glosari en aquells dies en què el Glosari apareixia gairebé clandestinament en fulles soltes que passaven de mà en mà o calia veure'n la versió castellana a «El Sol» de Madrid. Reproduïm aquest glosari a continuació.

La sensibilitat d'Ernest M. Ferrando: - L'inconvenient de Maurici Maeterlinck (un dels inconvenients) està en que, havent arribat a la concepció i exercici del *tràgic quotidià*, no sembla haver arribat del tot als del *tràgic difús*. Adhuc quan prescindeix de les set princeses i dels set soterranis i de les set portes i dels set lliris i d'altres materials procedents dels magatzems «Morris & Sons, Successors de Tennyson», els elements decisius de la emoció son encara en Maeterlinck ben concrets i determinats: ha callat el brollador, ha grinyolat la porta, entra dins la cambra el raig de lluna.

Per passar del tràgic quotidià al tràgic difús convé algú que sigui precisament menys artista i més sensible. Així un nou autor català, el nom del qual caldrà retenir, Ernest M. Ferrando. En «Les llunyanies suggestives i altres proses» en contenen algunes de les pàgines de més vibràtil sensibilitat dins la nostra literatura.

Tots coneixíem melancolies que tenen el sentit del veure per font; la que ens prenla a una posta de sol, per exemple; diguem-ne banals melancolies. Altres neixien de l'oït; la de la música llunyana, la de la cançó enyoradica. Més, compte amb les melancolies que venen de l'olfat! Aquestes, que son les més subtils, poden ésser les més agudes. El rastre sensible d'un lleuger perfum volador us envé-

rinarà tal volta tota la vida...—La sensibilitat d'Ernest M. Ferrando sembla emparentada amb aquest ordre més que amb els altres dos.

Ara, si jo fos el director d'un periòdic ideal —d'aquell periòdic ideal! —heus aquí el que faria avui. Cridaria el jove autor de «Les llunyanies suggestives i altres proses» i li diria:—«Senyor Ferrando voleu anar de corresponçal literari a Rússia? Escriuriu lliurement al vostre gust cròniques d'impressió sobre las coses enormes i malaltes que allí passen. Podrieu sortir el dia 11...»—No consigno aquí les xifres de que, a seguit d'això parlaria a Ernest M. Ferrando, de por a suscitar, entre els escriptors joves, un altra ordre de melancolies no procedents de la vista, ni de l'oït, ni de l'olfat.

Feta aquesta proposta, acceptada aquesta proposta, esperaria tranquil, segur de merèixer l'agraïment de les lletres patries.--XENUS.

CURS DE M. LEÓN DE PAEUW

El curs de M. León de Paeuw sobre la reeducació dels soldats mutilats fou riquíssim en observacions inspirades per l'experiència que M. de Paeuw pogué treure de la fundació i funcionament de l'escola de Port-Villez que ell sàviament dirigia.

Es, com els lectors recordaran, a aquesta escola de Port-Villez que es referia el magnífic discurs que llegí en els Jocs Florals don Eugeni d'Ors, quan els honorà amb la seva presidència.

Entre la unió de punts diversos que tractà M. de Paeuw, tres sembla que foren els centrals en les seves conferències.

El primer consistia en la necessitat del treball per envigorir la voluntat afeblida del mutilat. L'oci s'apodera d'ell fàcilment. Quasi podriem dir que li és necessària també una reeducació moral.

En segon lloc M. de Paeuw vingué a concloure la insuficiència, per a poder exercir un ofici, dels millors aparells supletoris dels orgues mutilats sobretot si aquests són les extremitats superiors. Un canvi d'ofici esdevé llavors necessari, i aquest canvi d'ofici suscita mil problemes d'ordre psicològic, no gaire fàcils de resoldre planerament.

Observà, en tercer lloc, M. de Paeuw com, després de moltes experiències fetes, podia venir a la conclusió que un operari més instruit o que posseïa una educació mental superior, tenia sobre els operaris menys instruits una major aptitud pels treballs manuals.

A l'estudi d'aquest punt últim, el Seminari de Filosofia de Barcelona, hi durà noves experiències i observacions ja començades.

NOTES CIUTADANES

LA PROTESTA

Més que en aquestes pàgines, al Congrés s'han de contar detalladament els esdeveniments bel·lícs que tingueren per camp el pacífic Firal d'Olot la nit del dia 26.

Es una llàstima que per manca de un Juli Cessar que sapiga escriure llurs memòries vagin a esvaïr-se en el silenci les finors de tàctica que calgueren per pendre possessió de l'alegre passeig del Firal ple dels balladors, músics i gent asseguda davant els cafés.

També fou una llàstima que la gent abandonés les seves posicions precipitadament, sense resistència; la victòria aleshores hauria estat més lluïda.

El públic no pogué, doncs, apreciar el mèrit de la maniobra. Però per més que hagués posseït tots els secrets de la tècnica bèl·lica, és probable que també hauria anat davant del batlle a dir que preferia més que no les glories de les armes, el poder viure com viuen, fins en temps de revolució, els pobles civilitzats d'Europa.

I nosaltres ens sumem a la protesta popular. La indignació del poble es justíssima. La protesta igualment.

Però entre les veus altes de indignació voldriem que s'oís una veu clara i ben entenedora que vingués a dir: «Tots aquells qui vulgin la dignitat del poder civil no han d'oblidar el mot d'ordre: *les lleis son normes pero també son armes*. Quan un ciutadà ven el seu vot, quan un ciutadà mira el seu bé particular més que no el bé general, quan un ciutadà per peresa de pensar, per comoditats de moment, no s'informa de les coses i s'abandona a la inconsciència, quan un ciutadà trepitja els deures de ciutadania, aquest ciutadà llença les armes que li son pròpies i li foren vencedores, malmet la seva dignitat, es posa de la banda de la anarquia.

La puresa de les idees és invulnerable. Contra d'ella res podria la força violent. La força de les idees i dels sentiments aclarits per elles és més gran que no la força de la guerra.

Ciutadans: en cada acte de ciutadania penseu quina obligació teniu, penseu les conseqüències que cada claudicació porta, poseu-vos sempre de la banda de les idees: aquest és l'únic manament patriòtic: aquesta és la exigència i la esperança que pot tenir la pàtria nostra, Catalunya»

I si la protesta del poble olotí esdevingués d'aquesta manera una afirmació d'alta ciutadania, hauriem tornat el mal en bé, hauriem dignificada aquesta ciutat que la passió més obscura havia profanada.

OFICINA I LABORATORI DE FARMACIA

DE ANTON BOLÓS I VAYREDA

SERVEI ESCRUPULÓS I CIENTIFIC
MEDICAMENTS PURS GARANTITS
MODERNS APARELLS DE LABORATORI
ESPECIFICS; INJECTABLES; OXIGEN; ANALISIS

S. RAFEL n.º 28

TELEFON n.º 40

**Terrens per a vendre
o acensar**

situats al millor punt urbanitzat
del Pla de Liacs

Raó Carrer de la Proa 16, 1er.

YOGHOURT

Se serveix a domicili

Per encàrrecs:

CELLER OLOTÍ

Passeig de Blay, 52